

**MUIHIN LAKEIHIN SISÄLTYVÄT ASIAMIESTÄ YLEENSÄ TAI ERITYISESTI
ASIANAJAJAA KOSKEVIA SÄÄNNÖKSIÄ:**

**A 3.10 LAKI RAHANPESUN JA TERRORISMIN RAHOITTAMISEN
ESTÄMISESTÄ JA SELVITTÄMISESTÄ (18.7.2008/503, viim muut.
19.12.2008/918)**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 LUKU

Yleiset säännökset

1 § Lain tavoite

Tämän lain tavoitteena on estää rahanpesua ja terrorismin rahoittamista, edistää tällaisen toiminnan paljastamista ja tutkintaa sekä tehostaa rikoksen tuottaman hyödyn jäljittämistä ja takaisinsaantia. Laissa säädetään lisäksi eräiden toimintojen rekisteröitymisvelvollisuudesta sekä tällaisille toiminnoille asetettavista vaatimuksista ja valvonnasta.

2 § Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan:

1) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) tarkoitettuihin luottolaitokseen ja luottolaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvaan rahoituslaitokseen sekä muuhun liike- ja ammattitoimintana mainitun lain 30 §:n 1 momentin 3–11 kohdassa tarkoitettuja palveluita tarjoavaan;
(19.12.2008/918)

2) ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa (1608/1993) tarkoitettuun ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen sivukonttoriin;

3) sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa (922/2007) tarkoitettuun sijoituspalveluyritykseen sekä muuhun liike- tai ammattitoimintana sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 15 §:ssä tarkoitettua palvelua tarjoavaan;

4) ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa laissa (580/1996) tarkoitettuun ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeeseen;

- 5) sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettuun rahastoyhtiöön ja säilytysyhteisöön;
- 6) ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetussa laissa (225/2004) tarkoitettuun ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliikkeeseen;
- 7) luottolaitostoiminnasta annetun lain 5 §:ssä tarkoitettua rajoitettua luottolaitostoimintaa harjoittavaan osakeyhtiöön tai osuuskuntaan;
- 8) arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa (826/1991) tarkoitettuun arvopaperikeskukseen, tilinhoitajayhteisöön ja tilinhoitajayhteisön oikeudet saaneen ulkomaisen yhteisön Suomessa sijaitsevaan toimipisteeseen;
- 9) panttilainauslaitoksista annetussa laissa (1353/1992) tarkoitettuun panttilainauslaitokseen;
- 10) vakuutusyhtiölaissa (1062/1979) tarkoitettuun vakuutusyhtiöön ja työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettuun työeläkevakuutusyhtiöön;
- 11) vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettuun vakuutusyhdistykseen;
- 12) ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitettuun ulkomaisen vakuutusyhtiön edustustoon;
- 13) vakuutusedustuksesta annetussa laissa (570/2005) tarkoitettuun vakuutus-edustajaan;
- 14) arpajaislain (1047/2001) 12 §:n 1 momentissa tarkoitettuun rahapeliyhteisöön sekä elinkeinonharjoittajaan ja yhteisöön, joka välittää rahapeleihin liittyviä osallistumisilmoituksia ja -maksuja;
- 15) Ahvenanmaan maakuntalainsäädännössä tarkoitettuun rahapelejä toimeenpanevaan yhteisöön sekä elinkeinonharjoittajaan ja yhteisöön, joka välittää Ahvenanmaan maakunnassa rahapeleihin liittyviä osallistumisilmoituksia ja -maksuja;
- 16) kiinteistönvälitysliikkeistä ja vuokrahuoneiston välitysliikkeistä annetussa laissa (1075/2000) tarkoitettuun kiinteistönvälitysliikkeeseen sekä vuokrahuoneiston välitysliikkeeseen;
- 17) tilintarkastuslaissa (459/2007) tarkoitettuun tilintarkastajaan;
- 18) julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajista annetussa laissa (467/1999) tarkoitettuun JHTT-tilintarkastajaan ja JHTT-yhteisöön;
- 19) liike- tai ammattitoimintana pääasiallisesti veroneuvontapalveluita tarjoavaan;

- 20) liike- tai ammattitoimintana muuta maksuliikettä kuin luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua yleistä maksujenvälitystä tarjoavaan (*maksuliike*);
- 21) liike- tai ammattitoimintana kirjanpitotehtäviä toimeksiannosta hoitavaan;
- 22) liike- tai ammattitoimintana tavaroita myyviin tai välittäviin siltä osin kuin otetaan vastaan maksusuorituksena käteistä yhtenä suorituksena tai toisiinsa kytkettyinä suorituksina yhteensä vähintään 15 000 euroa;
- 23) rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesutarkoituksiin sekä terrorismin rahoitukseen annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY, jäljempänä *kolmas rahanpesudirektiivi*, 3 artiklan 7 kohdassa tarkoitettua palvelua tarjoavaan (*omaisuudenhoito- ja yrityspalvelujen tarjoaja*);
- 24) asianajajista annetussa laissa (496/1958) tarkoitettuun asianajajaan ja hänen apulaiseensa sekä muuhun liike- tai ammattitoimintana oikeudellisia palveluita tarjoavaan siltä osin kuin toimitaan asiakkaan puolesta tai lukuun liiketoimissa, jotka liittyvät:
- a) kiinteistöjen tai liiketoimintayksikköjen ostamiseen, myyntiin, toteuttamiseen tai suunnitteluun;
  - b) asiakkaan rahavarojen, arvopaperien tai muiden varojen hoitamiseen;
  - c) pankki-, säästö- tai arvo-osuustilien avaamiseen tai hoitamiseen;
  - d) yhtiöiden perustamiseen, johtamiseen tai yritysten hallinnoimiseksi tarvittavien varojen järjestelyyn; tai
  - e) säätiöiden, yhtiöiden tai vastaavien yhteisöjen perustamiseen, johtamiseen tai niiden toiminnasta vastaamiseen.

3 § Toisen valtion alueella suoritettut toimet

Tätä lakia sovelletaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen ja selvittämiseen myös silloin, kun liiketoimen kohteena olevat varat ovat peräisin toisen valtion alueella suoritetuista toimista.

4 § Soveltamisalaa koskevat poikkeukset

Tätä lakia ei sovelleta toiminnassa, jossa 2 §:n 1, 3 ja 20 kohdassa tarkoitettuja palveluita tarjotaan satunnaisesti tai hyvin rajoitetusti. Valtiovarainministeriön asetuksella annetaan kolmannen rahanpesudirektiivin ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY täytäntöönpanotoimenpiteistä poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön määritelmän sekä yksinkertaistettuja asiakkaan tuntemismenettelyjä sekä satunnaisesti tai hyvin rajoitetusti harjoitetun rahoitus toiminnan perusteella myönnettyjä poikkeuksia koskevien teknisten perusteiden osalta annetun komission direktiivin 2006/70/EY, jäljempänä *komission*

täytäntöönpanodirektiivi, täytäntöönpanon edellyttämät tarkemmat säännökset siitä, milloin palvelun tarjoamista pidetään satunnaisena tai hyvin rajoitettuna.

Tätä lakia ei sovelleta pidettäessä raha-automaatteja käytettävänä pelikasinon ulkopuolella.

Tätä lakia ei sovelleta toimittaessa tai järjestettäessä toinen henkilö toimimaan nimellisenä osakkeenomistajana toisen henkilön puolesta, jos kyseessä on yhtiö, jonka arvopaperi on otettu julkisen kaupankäynnin kohteeksi tai sitä toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa (*ETA-valtio*) vastaavan kaupankäynnin kohteeksi.

Tätä lakia ei sovelleta toiminnassa, joka koskee oikeudenkäyntiavustaja- tai oikeudenkäyntiasiamiestehtävien hoitamista. Oikeudenkäyntiavustaja- ja oikeudenkäyntiasiamiestehtävänä tässä laissa pidetään varsinaisten oikeudenkäyntiin liittyvien tehtävien lisäksi oikeudellista neuvontaa, joka koskee asiakkaan oikeudellista asemaa esitutkinnassa rikoksen johdosta tai asian muussa oikeudenkäyntiä edeltävässä käsittelyvaiheessa taikka oikeudenkäynnin käynnistämistä tai sen välttämistä.

5 § Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *rahanpesulla* rikoslain (39/1889) 32 luvun 6–10 §:ssä tarkoitettua toimintaa;
- 2) *terrorismin rahoittamisella* rikoslain 34 a luvun 5 §:ssä tarkoitettua toimintaa;
- 3) *ilmoitusvelvollisella* tämän lain 2 §:ssä tarkoitettuja yhteisöjä ja elinkeinonharjoittajia;
- 4) *tunnistamisella* asiakkaan henkilöllisyyden selvittämistä asiakkaan toimitamien tietojen perusteella;
- 5) *henkilöllisyyden todentamisella* asiakkaan henkilöllisyyden varmistamista luotettavasta ja riippumattomasta lähteestä peräisin olevien asiakirjojen tai tietojen perusteella;
- 6) *tosiasiallisella edunsaajalla* luonnollista henkilöä, jonka hyväksi liiketoimi toteutetaan tai, jos asiakas on oikeushenkilö, sitä luonnollista henkilöä, jonka määräysvallassa asiakas on.

Luonnollisella henkilöllä katsotaan olevan määräysvalta, kun hänellä on:

- 1) enemmän kuin 25 prosenttia osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä ja tämä äänimäärä perustuu omistukseen, jäsenyyteen, yhtiöjärjestykseen, yhtiösopimukseen tai niihin verrattaviin sääntöihin taikka muuhun sopimukseen; tai

2) oikeus nimittää tai erottaa enemmistö jäsenistä yrityksen tai yhteisön hallituksessa tai siihen verrattavassa toimielimessä taikka toimielimessä, jolla on vastaava oikeus, ja tämä oikeus perustuu samoihin seikkoihin kuin 1 kohdassa tarkoitettu äänimäärä.

2 LUKU

Asiakkaan tunteminen

Yleiset asiakkaan tuntemista koskevat toimet

6 § Asiakkaan tunteminen ja riskiperusteinen arviointi

Asiakkaan tuntemiseksi ilmoitusvelvollisen on noudatettava, mitä tässä luvussa säädetään.

Jos ilmoitusvelvollinen ei pysty toteuttamaan asiakkaan tuntemiseksi säädettyjä toimia, ilmoitusvelvollinen ei saa perustaa asiakassuhdetta tai suorittaa liiketoimintaa. Jos 23 ja 24 §:ssä säädetty edellytykset täyttyvät, ilmoitusvelvollisen on lisäksi tehtävä ilmoitus 35 §:ssä tarkoitetulle rahanpesun selvittelykeskukselle.

Ilmoitusvelvollisella tulee olla rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskienhallintaa koskevat, ilmoitusvelvollisen toiminnan luonteeseen ja laajuuteen nähden riittävät menetelmät. Ilmoitusvelvollisen on rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskejä arvioidessaan otettava huomioon toimialaansa, tuotteisiinsa, palveluihinsa, teknologian kehitykseen, asiakkaisiinsa ja näiden liiketoimintaan ja -toimiin liittyvät rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskit (*riskiperusteinen arviointi*).

Tässä luvussa säädettyjä asiakkaan tuntemista koskevia toimia on noudatettava riskiperusteiseen arviointiin pohjautuen koko asiakassuhteen ajan.

Ilmoitusvelvollisen on voitava osoittaa 31 §:ssä tarkoitetulle valvovalle viranomaiselle tai valvomaan asetetulle, että ilmoitusvelvollisen tässä laissa säädetty asiakkaan tuntemista ja jatkuvaa seurantaa koskevat menetelmät ovat riittävät rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskin kannalta.

7 § Asiakkaan tunnistaminen ja henkilöllisyyden todentaminen

Ilmoitusvelvollisen on tunnistettava asiakkaansa ja todennettava asiakkaan henkilöllisyys:

- 1) vakituista asiakassuhdetta perustettaessa;
- 2) jos suoritettavan liiketoimen suuruus tai toisiinsa kytkeytyvien liiketoimien suuruus yhteensä on vähintään 15 000 euroa ja asiakkuus on satunnainen;
- 3) pelikasinotoiminnassa;

4) jos kyse on epäilyttävästä liiketoimesta tai jos ilmoitusvelvollinen epäilee liiketoimeen sisältyviä varoja käytettävän terrorismin rahoittamiseen tai sen rangaistavaan yritykseen; tai

5) jos ilmoitusvelvollinen epäilee aiemmin todennetun asiakkaan henkilöllisyyden todentamistietojen luotettavuutta tai riittävyyttä.

Edellä 1 momentista poiketen muussa rahapelitoiminnassa kuin pelikasinotoiminnassa asiakas on tunnistettava ja tämän henkilöllisyys todennettava, jos pelaajan asettama rahapanos on yhtenä suorituksena tai toisiinsa kytkeytyvinä suorituksina yhteensä vähintään 3 000 euroa.

Jos joku toimii asiakkaan lukuun (*edustaja*), ilmoitusvelvollisen tulee tunnistaa ja tarvittaessa todentaa myös edustajan henkilöllisyys.

Ilmoitusvelvollisen tulee tunnistaa asiakkaansa ja todentaa asiakkaan henkilöllisyys asiakassuhdetta perustettaessa taikka viimeistään ennen kuin asiakas saa määräysvaltaansa liiketoimeen sisältyvät varat tai muun omaisuuden tai ennen kuin liiketoimi on suoritettu loppuun.

Jos asiakkaan tunnistaminen ja henkilöllisyyden todentaminen aiheutuu siitä, että yksittäisten liiketoimien yhteenlaskettu arvo on 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa vähintään 15 000 euroa tai vastaavasti 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa 3 000 euroa, henkilöllisyys on todennettava, kun mainittu raja saavutetaan.

Tunnistamisvelvollisuudesta säädetään lisäksi maksajaa koskevien tietojen toimittamisesta varainsiirtojen mukana annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1781/2006, jäljempänä *maksajan tiedot -asetus*.

8 § Tosiasiallisen edunsaajan tunnistaminen

Ilmoitusvelvollisen on tunnistettava tosiasiallinen edunsaaja ja tarvittaessa todennettava tämän henkilöllisyys.

Tosiasiallista edunsaajaa ei kuitenkaan tarvitse tunnistaa, jos asiakas on yhtiö tai yhteisö, jonka arvopaperi on arvopaperimarkkinalaissa (495/1989) tarkoitettuna julkisen kaupankäynnin kohteena tai sitä toisessa ETA-valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteena. Tosiasiallista edunsaajaa ei myöskään tarvitse tunnistaa, jos asiakas on yhtiö tai yhteisö, jonka arvopaperi on muussa kuin ETA-valtiossa julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena, ja jos yhtiötä tai yhteisöä koskee tiedonantovelvollisuus, joka vastaa rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2004/39/EY, jäljempänä *rahoitusvälinemarkkinadirektiivi*, säädettyä tiedonantovelvollisuutta.

Luottolaitoksen ei tarvitse tunnistaa Suomessa tai toisessa ETA-valtiossa toimivan asianajajan tai muun oikeudellisia palveluita tarjoavan asiakasvaratilien tosiasiallisia edunsaajia, jos tosiasiallisen edunsaajan henkilöllisyys on luottolaitoksen pyynnöstä sen saatavilla.

Luottolaitoksen ei myöskään tarvitse tunnistaa muussa kuin ETA-valtiossa toimivan asianajajan tai muun oikeudellisia palveluita tarjoavan asiakasvaratilien tosiasiallisia edunsaajia, jos:

- 1) tosiasiallisen edunsaajan henkilöllisyys on luottolaitoksen pyynnöstä sen saatavilla; ja
- 2) asianajajaa tai muuta oikeudellisia palveluita tarjoavaa koskevat tätä lakia vastaavat velvollisuudet ja tätä valvotaan näiden velvollisuuksien noudattamisessa.

Luottolaitoksen ei myöskään tarvitse tunnistaa oikeudenkäyntiavustaja- tai oikeudenkäyntiasiamiestehtävien eikä asianajajan tai muun oikeudellisia palveluita tarjoavan tämän lain soveltamisalan ulkopuolelle jäävien tehtävien hoitamiseen liittyvien asiakasvaratilien tosiasiallisia edunsaajia.

9 § Selonottovelvollisuus ja jatkuva seuranta

Ilmoitusvelvollisen on hankittava tietoja asiakkaansa toiminnasta, tämän liiketoiminnan laadusta ja laajuudesta sekä perusteet palvelun tai tuotteen käyttämiselle.

Ilmoitusvelvollisen on järjestettävä asiakkaan toiminnan laatuun ja laajuuteen sekä riskeihin nähden riittävä seuranta sen varmistamiseksi, että asiakkaan toiminta vastaa sitä kokemusta ja tietoa, joka ilmoitusvelvollisella on asiakkaasta ja tämän toiminnasta.

Ilmoitusvelvollisen on erityisesti kiinnitettävä huomiota liiketoimiin, jotka rakenteeltaan tai suuruudeltaan taikka ilmoitusvelvollisen koon tai toimipaikan osalta poikkeavat tavanomaisesta. Samoin on meneteltävä, jos liiketoimilla ei ole ilmeistä taloudellista tarkoitusta tai ne eivät sovi yhteen sen kokemuksen tai tietojen kanssa, jotka ilmoitusvelvollisella on asiakkaasta. Tarvittaessa liiketoimeen liittyvien varojen alkuperä on selvitettävä.

10 § Asiakkaan tuntemistiedot ja niiden säilyttäminen

Asiakkaan tuntemista koskevat tiedot on säilytettävä luotettavalla tavalla viiden vuoden ajan vakituisen asiakassuhteen päättymisestä. Jos kysymyksessä on satunnainen liiketoimi, joka on koskenut yli 15 000 euroa tai 7 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa vähintään 3 000 euroa, asiakkaan tuntemista koskevat tiedot on säilytettävä viiden vuoden ajan liiketoimen suorittamisesta.

Asiakkaan tuntemista koskevista tiedoista on säilytettävä:

- 1) nimi, syntymäaika ja henkilötunnus;

- 2) edustajana toimivan nimi, syntymäaika ja henkilötunnus;
- 3) oikeushenkilön täydellinen nimi, rekisterinumero, rekisteröimispäivä ja rekisteriviranomainen;
- 4) oikeushenkilön hallituksen tai vastaavan päättävän elimen jäsenten täydelliset nimet, syntymäajat ja kansalaisuudet;
- 5) oikeushenkilön toimiala;
- 6) tosiasiallisen edunsaajan nimi, syntymäaika ja henkilötunnus;
- 7) henkilöllisyyden todentamisessa käytetyn asiakirjan nimi, asiakirjan numero tai muu tunnistetieto ja myöntäjä taikka kopio asiakirjasta;
- 8) jos asiakas on etätunnistettu, tiedot todentamisessa käytetystä menettelystä tai lähteistä;
- 9) 9 §:n 1 momentissa tarkoitettujen asiakkaan tuntemiseksi hankitut tarpeelliset tiedot, kuten tiedot asiakkaan toiminnasta, liiketoiminnan laadusta ja laajuudesta, taloudellisesta asemasta, perusteet liiketoimen tai palvelun käytölle ja tiedot varojen alkuperästä; ja
- 10) 9 §:n 3 momentissa säädetyn selonottovelvollisuuden täyttämiseksi hankitut välttämättömät tiedot.

Jos asiakas on ulkomaalainen, jolla ei ole suomalaista henkilötunnusta, on tämän pykälän 2 momentissa säädettyjen tietojen lisäksi säilytettävä tieto asiakkaan kansalaisuudesta ja matkustusasiakirjan tiedot.

11 § Kolmannen osapuolen toimet asiakkaan tuntemiseksi

Asiakkaan tuntemista koskevat velvollisuudet voi ilmoitusvelvollisen puolesta täyttää luottolaitos, rahoituslaitos, rahastoyhtiö, sijoituspalveluyritys, vakuutusyhtiö, vakuutusedustaja, asianajaja tai tilintarkastaja, joka on saanut toimiluvan tai rekisteröity pakolliseen ammattirekisteriin Suomessa tai toisessa ETA-valtiossa. Ilmoitusvelvollinen voi hyväksyä myös muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen, rahoituslaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön tai vakuutusyhtiön ETA-valtiossa toimivan sivuliikkeen täyttämään puolestaan nämä velvollisuudet.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, asiakkaan tuntemista koskevat velvollisuudet voi ilmoitusvelvollisen puolesta täyttää myös luottolaitos, rahoituslaitos, rahastoyhtiö, sijoituspalveluyritys, vakuutusyhtiö, asianajaja tai tilintarkastaja, joka on saanut toimiluvan tai rekisteröity pakolliseen ammattirekisteriin muussa kuin ETA-valtiossa, jos sitä koskevat tätä lakia vastaavat asiakkaan tuntemista koskevat velvollisuudet ja sitä valvotaan niiden noudattamisessa.

Edellä 1 ja 2 momentista poiketen ilmoitusvelvollinen ei voi hyväksyä maksuliikettä tai valuutanvaihtoa harjoittavaa täyttämään velvollisuuksiaan.

Ilmoitusvelvollisen on varmistettava, että se ennen liiketoimen suorittamista saa 1 tai 2 momentin mukaan puolestaan toimivalta 10 §:n 2 momentin 1–8 kohdassa tarkoitettut tiedot. Ilmoitusvelvollisen on lisäksi varmistettava, että kaikki asiakkaan tuntemista koskevat tiedot ovat ilmoitusvelvollisen saatavilla ja että sen puolesta toimiva toimittaa ne ilmoitusvelvolliselle tämän pyynnöstä.

Ilmoitusvelvollisen tulee 9 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla jatkuvasti seurata asiakassuhdetta, jossa sen puolesta toimiva on tunnistanut asiakkaan.

Ilmoitusvelvollinen ei vapaudu tämän lain mukaisista vastuista sillä perusteella, että ilmoitusvelvollisen puolesta asiakkaan tuntemista koskevat velvollisuudet on täyttänyt sen puolesta toimiva.

Yksinkertaistettu asiakkaan tunteminen

12 § Yksinkertaistettu asiakkaan tuntemisvelvollisuus

Jos asiakkaaseen, tuotteeseen, palveluun tai liiketoimeen liittyy alhainen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riski, ilmoitusvelvollisen ei tarvitse menetellä 7 ja 8 §:ssä, 9 §:n 1 momentissa eikä 10 §:ssä säädetyllä tavalla (*yksinkertaistettu asiakkaan tuntemismenettely*). Asiakassuhdetta on kuitenkin seurattava 9 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla sen varmistamiseksi, että ilmoitusvelvollinen havaitsee 9 §:n 3 momentissa tarkoitettut poikkeukselliset tai epätavalliset liiketoimet.

13 § Yksinkertaistettu asiakkaan tuntemisvelvollisuus, kun asiakkaana on Suomen viranomainen, luottolaitos, rahoituslaitos, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö

Ilmoitusvelvollinen voi noudattaa yksinkertaistettua asiakkaan tuntemismenettelyä, jos asiakas on:

- 1) Suomen viranomainen;
- 2) Suomessa tai toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saanut luottolaitos, rahoituslaitos, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö;
- 3) muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saanut luottolaitos, rahoituslaitos, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö, jota koskevat tätä lakia vastaavat velvollisuudet ja jota valvotaan näiden velvollisuuksien noudattamisessa; tai
- 4) muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen, rahoituslaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön tai vakuutusyhtiön ETA-valtiossa toimiva sivukonttori.

14 § Yksinkertaistettu asiakkaan tuntemisvelvollisuus, kun asiakkaana on yhtiö,

jonka arvopaperi on julkisen kaupankäynnin kohteena

Ilmoitusvelvollinen voi noudattaa yksinkertaistettua asiakkaan tuntemismenettelyä, jos asiakas on yhtiö tai yhteisö, jonka arvopaperi on arvopaperimarkkinoissa tarkoitettuna julkisen kaupankäynnin kohteena tai sitä toisessa ETA-valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteena, taikka jos asiakas on yhtiö tai yhteisö, jonka arvopaperi on muussa kuin ETA-valtiossa julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena ja yhtiötä tai yhteisöä koskee tiedonantovelvollisuus, joka vastaa rahoitusvälinemarkkinadirektiivissä säädettyä tiedonantovelvollisuutta.

15 § Eräisiin tuotteisiin liittyvä yksinkertaistettu asiakkaan tuntemisvelvollisuus

Ilmoitusvelvollinen voi noudattaa yksinkertaistettua asiakkaan tuntemismenettelyä, jos toimeksiantosopimus koskee:

- 1) vakuutusta, jossa vakuutuskaudelta maksettava maksu on enintään 1 000 euroa tai jossa kertavakuutusmaksu on enintään 2 500 euroa;
- 2) lakisääteistä työeläkevakuutusta tai yrittäjäeläkevakuutusta, johon ei liity takaisnostoehdotusta ja jota ei voida käyttää lainan vakuutena; tai
- 3) eläke-etuutena työntekijöille tarjottavaa eläke-, eläkkeellesiirtymis- tai vastaavaa järjestelyä, jonka maksut vähennetään palkasta ja jonka säännöt eivät salli sitä, että jäsen siirtää saamansa etuudet toiselle.

16 § Sähköiseen rahaan liittyvä yksinkertaistettu asiakkaan tuntemisvelvollisuus

Jos sähköiseen tietovälineeseen, jota ei voi ladata uudelleen, talletetaan luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua sähköistä rahaa enintään 150 euroa tai jos uudelleen ladattavaan sähköiseen tietovälineeseen talletetaan sähköistä rahaa samana kalenterivuonna enintään 1 000 euroa, ilmoitusvelvollinen voi noudattaa yksinkertaistettua asiakkaan tuntemismenettelyä.

Tehostettu asiakkaan tunteminen

17 § Tehostettu asiakkaan tuntemisvelvollisuus

Ilmoitusvelvollisen tulee noudattaa asiakkaan tuntemista koskevia toimia tehostetusti, jos asiakkaaseen, palveluun, tuotteeseen tai liiketoimeen liittyy tavallista suurempi rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riski taikka jos asiakkaalla tai liiketoimella on liittymäkohta valtioon, jonka rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämis- ja selvittelyjärjestelmä ei täytä kansainvälisiä velvoitteita.

18 § Etätunnistamiseen liittyvä tehostettu tuntemisvelvollisuus

Jos asiakas ei ole läsnä tunnistettaessa ja henkilöllisyyttä todennettaessa (*etätunnistaminen*), ilmoitusvelvollisen tulee rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskin vähentämiseksi:

- 1) todentaa asiakkaan henkilöllisyys hankkimalla lisäasiakirjoja tai -tietoja luotettavasta lähteestä;
- 2) varmistaa, että liiketoimeen liittyvä suoritus tulee luottolaitoksen tililtä tai se maksetaan tilille, joka on aiemmin avattu asiakkaan nimiin; tai
- 3) todentaa asiakkaan henkilöllisyys sähköisistä allekirjoituksista annetussa laissa (14/2003) tarkoitetulla laatuvarmenteella tai muun sähköisen tunnistamistekniikan avulla, joka on tietoturvallinen ja todisteellinen.

19 § Kirjeenvaihtajapankkisuhteisiin liittyvä tehostettu tuntemisvelvollisuus

Jos luottolaitos tekee maksujen ja muiden toimeksiantojen hoitamisesta sopimuksen (*kirjeenvaihtajapankkisuhteen*) ETA-valtion ulkopuoliseen maahan sijoittuneen luottolaitoksen kanssa, tulee luottolaitoksen ennen sopimuksen tekemistä hankkia riittävät tiedot vastapuolena toimivasta luottolaitoksesta.

Luottolaitoksen tulee arvioida vastapuolena toimivan luottolaitoksen maine ja valvonnan laatu sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevat toimet. Luottolaitoksen ylemmän johdon on hyväksyttävä kirjeenvaihtajapankkisuhteen aloittaminen. Sopimuksessa tulee sopia nimenomaisesti asiakkaan tuntemista koskevien velvollisuuksien täyttämistä.

Jos sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö tekee sopimuksen 1 momenttia vastaavasta järjestelystä, ilmoitusvelvollisen on noudatettava, mitä tässä pykälässä säädetään.

20 § Poliittisesti vaikutusvaltaiseen henkilöön liittyvä tehostettu tuntemisvelvollisuus

Ilmoitusvelvollisella tulee olla asianmukaiset riskiperusteiseen arviointiin pohjautuvat menettelyt sen toteamiseksi, onko asiakas tai onko hän ollut toisessa valtiossa merkittävässä julkisessa tehtävässä (*poliittisesti vaikutusvaltainen henkilö*).

Jos asiakas on tai on ollut poliittisesti vaikutusvaltainen henkilö tai hän on tällaisen henkilön perheenjäsen tai henkilö, jonka tiedetään olevan tällaisen henkilön läheinen yhtiökumppani:

- 1) ilmoitusvelvollisen ylemmän johdon on hyväksyttävä asiakassuhteen aloittaminen tällaisen henkilön kanssa;
- 2) ilmoitusvelvollisen on hankittava selvitys sellaisen varallisuuden ja varojen alkuperästä, jotka liittyvät kyseiseen asiakassuhteeseen tai liiketoimeen; ja
- 3) ilmoitusvelvollisen on järjestettävä jatkuva ja tehostettu asiakassuhteen seuranta.

Henkilöä ei enää pidetä poliittisesti vaikutusvaltaisena henkilönä, kun hän ei ole toiminut merkittävässä julkisessa tehtävässä vähintään vuoteen.

Asiakkaan tuntemista koskevat muut säännökset

21 § Asiakkaan tuntemisvelvollisuus sivuliikkeissä ja muissa yhtiöissä

Luottolaitoksen, rahoituslaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön, vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen ja vakuutusedustajan on noudatettava asiakkaan tuntemiseksi tässä luvussa säädettyjä velvollisuuksia myös muussa kuin ETA-valtiossa sijaitsevassa sivuliikkeessään. Lisäksi edellä tarkoitettujen ilmoitusvelvollisten on huolehdittava, että tässä luvussa säädettyjä velvollisuuksia noudatetaan myös muussa kuin ETA-valtiossa sijaitsevassa yhtiössä, jonka osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä ilmoitusvelvollisella on enemmän kuin 50 prosenttia.

Jos kyseisen valtion lainsäädäntö ei salli asiakkaan tuntemiseksi tässä luvussa säädettyjen menettelyjen noudattamista, ilmoitusvelvollisen tulee ilmoittaa tästä 31 §:ssä tarkoitetulle valvontaviranomaiselle.

22 § Tarkemmat säännökset ja valtioneuvoston päätökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat menettelyjä koskevat säännökset 6–9 ja 11–21 §:ssä säädettyjen velvollisuuksien täyttämistä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa kolmannen rahanpesudirektiivin ja komission täytäntöönpanodirektiivin täytäntöönpanon edellyttämät tarkemmat säännökset 12 §:ssä tarkoitetuista asiakkaista, tuotteista, palveluista tai liike-toimista, joihin liittyy alhainen tai vastaavasti 17 §:ssä tarkoitettulla tavalla tavanomaista suurempi rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riski, ja näissä tilanteissa noudatettavista menettelyistä sekä siitä, ketä voidaan pitää 20 §:ssä tarkoitettuna poliittisesti vaikutusvaltaisena henkilönä.

Valtioneuvosto voi vahvistaa luettelon muista kuin ETA-valtioista, joiden rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämistä ja selvittämistä koskevat säännökset täyttävät 8 §:n 4 ja 5 momentissa, 11 §:n 2 momentissa ja 13 §:ssä säädetty edellytykset. Vastaavasti valtioneuvoston yleisistunnossa tehtävällä päätöksellä voidaan vahvistaa luettelo niistä valtioista, joiden rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä ja selvittämistä koskevat säännökset eivät vastaa 17 §:ssä tarkoitettuja kansainvälisiä velvoitteita

3 LUKU

Ilmoitusvelvollisuus, salassapitovelvollisuus sekä liiketoimen keskeyttäminen

23 § Velvollisuus tehdä ilmoitus epäilyttävästä liiketoimesta

Ilmoitusvelvollisen on täytettävä 9 §:n 3 momentissa säädetyn selonottovelvollisuuden viipymättä ilmoitettava rahanpesun selvittelykeskukselle epäilyttävästä liiketoimesta tai terrorismin rahoittamisen epäilystä. Panttilainauslaitoksen on ilmoitettava rahanpesun selvittelykeskukselle, jos kyse on taloudelliselta arvoltaan merkittävästä pantista.

Ilmoitus tulee tehdä pääsääntöisesti sähköisesti. Erityisestä syystä ilmoitus voidaan tehdä myös muulla tavalla.

Ilmoitusvelvollisen on annettava maksutta rahanpesun selvittelykeskukselle kaikki tarpeelliset tiedot ja asiakirjat, joilla saattaa olla merkitystä epäilyn selvittämiseksi.

Ilmoitusvelvollisen on säilytettävä viiden vuoden ajan tässä pykälässä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden suorittamiseksi hankitut välttämättömät tiedot. Tiedot on pidettävä erillään asiakasrekisteristä. Tiedot on poistettava viiden vuoden kuluttua ilmoituksen tekemisestä, jollei tietojen edelleen säilyttäminen ole tarpeen rikostutkinnan, vireillä olevan oikeudenkäynnin taikka ilmoitusvelvollisen tai sen palveluksessa olevan oikeuksien turvaamiseksi. Tietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuus on tutkittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua edellisestä tietojen säilyttämisen tarpeellisuuden tarkistamisesta. Tarkistamisesta on tehtävä merkintä.

Rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 4 momentissa eikä 9 §:n 3 momentissa säädetyn selonottovelvollisuuden täyttämiseksi hankittuihin tietoihin. Tietosuoja-valtuutettu voi rekisteröidyn pyynnöstä tarkastaa 4 momentissa sekä 9 §:n 3 momentissa tarkoitettujen, rekisteröityä koskevien tietojen lainmukaisuuden.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä ilmoituksen tarkemmasta sisällöstä.

24 § Tehostettu ilmoitusvelvollisuus

Jos asiakkaalla on liittymäkohta valtioon, jonka rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämis- ja selvittelyjärjestelmä ei täytä kansainvälisiä velvoitteita, ilmoitusvelvollisen tulee tehostetun ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi tehdä ilmoitus rahanpesun selvittelykeskukselle, jos:

- 1) asiakas ei anna selonottovelvollisuuden täyttämiseksi pyydettyä selvitystä;
- 2) annettu selvitys on ilmoitusvelvollisen arvion mukaan epäluotettava;

- 3) jos liiketoimen peruste ja varojen alkuperä ei ilmoitusvelvollisen hankkimien selvitysten perusteella riittävästi selviä;
- 4) oikeushenkilöä ei pystytä tunnistamaan; tai
- 5) tosiasiallisia edunsaajia tai henkilöä, jonka puolesta asiakas toimii, ei pystytä tunnistamaan tai luotettavasti selvittämään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun ilmoitukseen sovelletaan muutoin, mitä epäilyttävästä liiketoimesta tehtävästä ilmoituksesta 23 §:n 2–5 momentissa säädetään.

25 § Salassapitovelvollisuus ja salassapitovelvollisuutta koskevat poikkeukset

Ilmoitusvelvollinen ei saa paljastaa edellä 23 ja 24 §:ssä tarkoitettujen ilmoituksen tekoa sille, johon epäily kohdistuu, eikä muulle henkilölle. Salassapitovelvollisuus koskee myös ilmoitusvelvollisen palveluksessa olevaa sekä sitä, joka on saanut salassa pidettäviä tietoja tämän pykälän nojalla.

Edellä 1 momentin estämättä ilmoitusvelvollinen saa luovuttaa tiedon siitä, että 23 ja 24 §:ssä tarkoitettu ilmoitus on tehty, ja tiedot ilmoituksen sisällöstä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettulle samaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla Suomessa tai toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneelle yhteisölle. Samoin tieto voidaan luovuttaa samaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneelle yhteisölle, jos yhteisöä koskevat tätä lakia vastaavat velvollisuudet ja yhteisöä valvotaan näiden velvollisuuksien noudattamisessa.

Edellä 1 momentin estämättä ilmoitusvelvollinen saa luovuttaa tiedon siitä, että 23 tai 24 §:ssä tarkoitettu ilmoitus on tehty Suomessa tai toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneelle 2 §:n 1–7 kohdassa tarkoitettulle ilmoitusvelvolliselle, joka on osallisena sellaisessa yksittäisessä liiketoimessa, joka liittyy siihen asiakkaaseen ja liiketoimeen, jota ilmoitus koskee. Samoilla edellytyksillä tieto voidaan luovuttaa muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneelle 2 §:n 1–7 kohdassa tarkoitettulle ilmoitusvelvolliselle, jos tiedon vastaanottajaa koskevat tätä lakia vastaavat velvollisuudet ja yhteisöä valvotaan näiden velvollisuuksien noudattamisessa sekä tiedon vastaanottajaa koskee lisäksi yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 95/46/EY vastaavat henkilötietojen suojaa koskevat velvollisuudet.

Edellä 3 momentissa tarkoitettujen tiedon luovuttamisen yhteydessä saa antaa asiakkaan nimen, syntymäajan ja henkilötunnuksen sekä perusteen ilmoituksen tekemiselle. Jos henkilöllä ei ole suomalaista henkilötunnusta, myös tiedon henkilön kansalaisuudesta saa luovuttaa.

Tämän pykälän nojalla saatuja tietoja saa käyttää vain rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen ja selvittämiseen. Saatuja tietoja koskee vastavasti, mitä tietojen säilyttämisestä ja niiden tarkastamisesta 23 §:n 4 ja 5 momentissa säädetään.

26 § Liiketoimen keskeyttäminen ja siitä kieltäytyminen

Ilmoitusvelvollisen on keskeytettävä liiketoimi lisäselvityksiä varten tai kieltäydyttävä liiketoimesta, jos:

- 1) liiketoimi on epäilyttävä; tai
- 2) ilmoitusvelvollinen epäilee liiketoimeen sisältyviä varoja käytettävän terrorismin rahoittamiseen tai sen rangaistavaan yritykseen.

Jos liiketointa ei voida jättää toteuttamatta taikka jos liiketoimen keskeyttäminen tai siitä kieltäytyminen todennäköisesti vaikeuttaisi liiketoimen tosiasiallisen edunsaajan selville saamista, ilmoitusvelvollinen voi suorittaa liiketoimen, minkä jälkeen asiasta on välittömästi tehtävä 23 §:ssä tarkoitettu ilmoitus.

Rahanpesun selvittelykeskuksessa työskentelevä päällystään kuuluva poliisimies voi antaa ilmoitusvelvolliselle määräyksen pidäytyä suorittamasta liiketoimia enintään viiden arkipäivän ajaksi, jos tällainen pidäytyminen on tarpeen rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen estämiseksi tai selvittämiseksi.

Rahanpesun selvittelykeskuksessa työskentelevä päällystään kuuluva poliisimies voi antaa ulkomaisen rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen torjunnasta vastaavan viranomaisen pyynnöstä ilmoitusvelvolliselle määräyksen pidäytyä suorittamasta liiketoimia enintään viiden arkipäivän ajaksi, jos tällainen pidäytyminen on tarpeen rahanpesun tai terrorismin rahoituksen estämiseksi tai selvittämiseksi.

Tässä pykälässä tarkoitettuihin arkipäiviin ei lasketa lauantaita.

4 LUKU

Eräiden toiminnanharjoittajien rekisteröitymisvelvollisuus

27 § Maksuliike- ja valuutanvaihtotoiminnan harjoittajien rekisteröitymisvelvollisuus

Maksuliikettä ja valuutanvaihtotoimintaa harjoittavan on ennen toiminnan aloittamista rekisteröidyttävä. Rekisteröitymisvelvollisuus ei koske toimintaa, jota harjoitetaan satunnaisesti tai hyvin rajoitetusti ja joka täyttää 4 §:ssä tarkoitettut edellytykset.

Rekisteröinnin edellytykset täyttävä hakija merkitään rekisteriin. Rekisteriin merkitsemisen edellytyksenä on se, että hakijaa saadun selvityksen perusteella pidetään luotettavana. Hakijaa ei pidetä luotettavana, jos hakijana oleva luonnollinen henkilö taikka hakijana olevan yhteisön tai säätiön hallituksen tai hal-

lintoneuvoston jäsen, toimitusjohtaja, vastuunalainen yhtiömies tai muussa näihin rinnastettavassa asemassa oleva tai tosiasiallinen edunsaaja on lainvoiman saaneella tuomiolla viimeisen viiden vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen viimeisen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton maksuliike- tai valuutanvaihtotoimintaa harjoittamaan. Hakijaa ei myöskään pidetä luotettavana, jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton harjoittamaan maksuliike- tai valuutanvaihtotoimintaa.

Hakemus tehdään keskusviranomaisena toimivalle Etelä-Suomen lääninhallitukselle. Hakemuksen sisällöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

28 § Omaisuudenhoito- ja yrityspalvelujen tarjoajan rekisteröitymisvelvollisuus

Omaisuudenhoito- ja yrityspalvelujen tarjoajan on ennen toiminnan aloittamista rekisteröidyttävä. Rekisteröitymisvelvollisuus ei koske asianajajia, tilintarkastajia eikä näiden apulaisia.

Rekisteröinnin edellytykset täyttävä hakija merkitään rekisteriin. Rekisteriin merkitsemisen edellytyksenä on se, että hakijaa saadun selvityksen perusteella pidetään luotettavana. Hakijaa ei pidetä luotettavana, jos hakijana oleva luonnollinen henkilö taikka hakijana olevan yhteisön tai säätiön hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen, toimitusjohtaja, vastuunalainen yhtiömies tai muussa näihin rinnastettavassa asemassa oleva tai tosiasiallinen edunsaaja on lainvoiman saaneella tuomiolla viimeisen viiden vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen viimeisen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton toimimaan omaisuudenhoito- ja yrityspalvelujen tarjoajana. Hakijaa ei myöskään pidetä luotettavana, jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton toimimaan omaisuudenhoito- ja yrityspalvelujen tarjoajana.

Hakemus tehdään keskusviranomaisena toimivalle Etelä-Suomen lääninhallitukselle. Hakemuksen sisällöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

29 § Maksuliike- ja valuutanvaihtorekisteri sekä yrityspalvelurekisteri

Etelä-Suomen lääninhallitus pitää rekisteriä maksuliikettä ja valuutanvaihtotoimintaa harjoittavista (*maksuliike- ja valuutanvaihtorekisteri*) sekä omaisuudenhoito- ja yrityspalveluiden tarjoajista (*yrityspalvelurekisteri*). Maksuliike- ja valuutanvaihtorekisteriä pidetään maksuliike- ja valuutanvaihtotoiminnan harjoittajien sekä yrityspalvelurekisteriä omaisuudenhoito- ja yrityspalveluiden tarjoajien tämän lain säännösten noudattamisen valvomista varten.

Maksuliike- ja valuutanvaihtorekisteriin ja yrityspalvelurekisteriin merkitään:

1) yksityisen elinkeinonharjoittajan täydellinen nimi ja henkilötunnus tai tämän puuttuessa syntymäaika ja kansalaisuus sekä toiminimi, mahdollinen aputoimi-

nimi, yritys- ja yhteisötunnus ja jokaisen toimipaikan käyntiosoite, jossa toimintaa harjoitetaan;

2) suomalaisen oikeushenkilön toiminimi, mahdollinen aputoiminimi, yritys- ja yhteisötunnus ja jokaisen toimipaikan käyntiosoite, jossa toimintaa harjoitetaan;

3) ulkomaisen oikeushenkilön Suomessa rekisteröimän sivuliikkeen toiminimi, yritys- ja yhteisötunnus ja jokaisen toimipaikan käyntiosoite, jossa toimintaa harjoitetaan;

4) sivuliikkeen edustajan nimi ja henkilötunnus ja tämän puuttuessa syntymäaika ja kansalaisuus;

5) henkilöiden, joiden luotettavuus on 27 ja 28 §:n nojalla selvitetty, täydelliset nimet, henkilötunnukset tai tämän puuttuessa syntymäajat ja kansalaisuus;

6) rekisteritunnus ja rekisteröinnin päivämäärä; ja

7) rekisteristä poistamisen syy ja ajankohta.

Rekisteriin merkitään myös tiedot niistä, joille on määrätty 33 §:ssä tarkoitettu kieltä harjoittaa toimintaa ilman rekisteröitymistä.

Rekisteriin merkittyjen tietojen muutoksista on viipymättä ilmoitettava Etelä-Suomen lääninhallitukselle.

30 § Rekisteristä poistaminen

Etelä-Suomen lääninhallituksen on poistettava rekisteröity maksuliike- ja valuutanvaihtorekisteristä tai yrityspalvelurekisteristä, jos rekisteröity ei enää täytä rekisteröinnin edellytyksiä tai on lopettanut toimintansa. Rekisteröidylle on ennen rekisteristä poistamista varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

5 LUKU

Valvonta ja tiedonsaantioikeus

31 § Valvonta

Tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvoo:

1) Finanssivalvonta 2 §:n 1 kohdassa tarkoitetun luotto- ja rahoituslaitoksen osalta sekä mainitun pykälän 2–8 ja 10–13 kohdassa tarkoitettujen ilmoitusvelvollisten osalta; (19.12.2008/918)

2 kohta on kumottu L:lla 19.12.2008/918.

3) sisäasiainministeriö 2 §:n 14 kohdassa tarkoitettua rahapeliyhteisöä;

- 4) Ahvenanmaan maakuntahallitus 2 §:n 15 kohdassa tarkoitettua rahapeliyh-teisöä;
- 5) Keskuskaupakamarin tilintarkastuslautakunta ja kaupakamarin tilintarkas-tusvaliokunnat niiden valvottavaksi tilintarkastuslaissa säädettyä tilintarkasta-jaa ja tilintarkastusyhteisöä;
- 6) julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslautakunta 2 §:n 18 kohdassa tar-koitettua ilmoitusvelvollista;
- 7) Etelä-Suomen lääninhallitus 2 §:n 9, 20 ja 23 kohdassa tarkoitettua ilmoitus-velvollisen osalta; (19.12.2008/918)
- 8) lääninhallitus 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusvelvollista, joka ei ole Rahoitustarkastuksen valvottava, 2 §:n 16, 19, 21 ja 22 kohdassa tarkoitettua ilmoitusvelvollista sekä 2 §:n 24 kohdassa tarkoitettuja muita oikeudellisia pal-veluita tarjoavaa; ja
- 9) asianajajayhdistys 2 §:n 24 kohdassa tarkoitettuja asianajajia.

Etelä-Suomen lääninhallituksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua ilmoitusvelvolliselta tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi tarpeelliset tie-dot. Sama oikeus on lääninhallituksella 1 momentin 8 kohdassa tarkoitettujen ilmoitusvelvollisten osalta.

Etelä-Suomen lääninhallituksella on oikeus saada salassapitosäännösten estä-mättä sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitettua sakkorekisteristä tiedot, jotka ovat tarpeen 27 ja 28 §:ssä säädetyn luotettavuuden selvittämiseksi tai 30 §:ssä tarkoitettua rekisteristä poistamista varten.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua valvovan viranomaisen, valvomaan asetetun tai säästöpankkilaissa (1502/2001) tarkoitettua säästöpankkitarkastuksen sekä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1504/2001) tarkoitettua osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön tulee ilmoittaa rahanpesun selvittelykeskukselle, jos se havaitsee suorittamansa valvonnan tai muutoin tehtäviensä hoidon yhteydessä ilmi tulleiden seikkojen perusteella epäilyttävän liiketoimen taikka epäilee terrorismin rahoittamista tai sen rangaistavaa yritystä.

Maksajan tiedot -asetuksen noudattamista valvoo Etelä-Suomen lääninhallitus maksuliike- ja valuutanvaihtorekisteriin merkityn ilmoitusvelvollisen osalta ja lääninhallitus 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua muun ilmoitusvelvollisen kuin koh-dassa tarkoitettua luotto- tai rahoituslaitoksen osalta. (19.12.2008/918)

32 § Valvontaviranomaisen tarkastusoikeus

Etelä-Suomen lääninhallituksen asianomaisella virkamiehellä on oikeus tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus 29 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin merkityn ilmoitusvelvollisen liike- ja

varastotiloihin sekä maksajan tiedot -asetuksen noudattamisen valvomiseksi maksuliike- ja valuutanvaihtorekisteriin merkityn ilmoitusvelvollisen liike- ja varastotiloihin.

Lääninhallituksen asianomaisella virkamiehellä on oikeus tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus 2 §:n 9, 16, 19, 21 ja 22 kohdassa tarkoitettun ilmoitusvelvollisen, 2 §:n 24 kohdassa tarkoitettun muun oikeudellisissa asioissa avustavan sekä sellaisen 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettun muun ilmoitusvelvollisen kuin kohdassa tarkoitettun luotto- tai rahoituslaitoksen liike- ja varastotiloihin. Lääninhallituksen asianomaisella virkamiehellä on lisäksi oikeus maksajan tiedot -asetuksen noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus sellaisen 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettun ilmoitusvelvollisen, joka ei ole kohdassa tarkoitettu luotto- tai rahoituslaitos, liike- ja varastotiloihin. (19.12.2008/918)

Elinkeinonharjoittajan on tarkastusta varten päästettävä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu virkamies hallinnassaan oleviin liike- ja varastotiloihin. Tarkastusta toimittavalla virkamiehellä on oikeus tutkia elinkeinonharjoittajan kirjanpito, tietojenkäsittelyn tallenteet ja muut asiakirjat, joilla voi olla merkitystä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvonnassa. Tarkastusta toimittavalla virkamiehellä on oikeus vaatia suullisia selvityksiä paikalla ja tallentaa saamansa vastaukset.

Poliisin tulee tarvittaessa pyynnöstä antaa virka-apua 1 ja 2 momentissa tarkoitettun tarkastuksen toimittamiseksi siten kuin siitä erikseen säädetään.

Tässä pykälässä tarkoitettua tarkastusta ei saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa.

33 § Pakkokeinot

Jos maksuliikettä tai valuutanvaihtoa harjoittava taikka omaisuudenhoito- ja yrityspalveluita tarjoava laiminlyö rekisteröitymisvelvollisuuden tai jatkaa edelleen rekisteröinnin yhteydessä kielletyn toiminnan harjoittamista taikka rekisteristä poistettuna jatkaa toimintaansa, Etelä-Suomen lääninhallitus voi kieltää tätä jatkamasta toimintaansa. Jos toimintaa harjoittava laiminlyö ilmoittaa rekisteriin merkittyjen tietojen muuttumisesta, Etelä-Suomen lääninhallitus voi kehottaa asianomaista määrääjässä täyttämään velvollisuutensa.

Etelä-Suomen lääninhallitus voi asettaa tässä pykälässä tarkoitettun kiellon tai kehotuksen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon asettamisesta ja maksettavaksi määräämisestä säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

6 LUKU

Erinäiset säännökset

34 § Työntekijöiden koulutus ja suojeleminen

Ilmoitusvelvollisen on huolehdittava, että sen työntekijät saavat asianmukaisen koulutuksen tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen varmistamiseksi.

Ilmoitusvelvollisen tulee toteuttaa asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet niiden työntekijöiden suojelemiseksi, jotka tekevät 23 tai 24 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen.

Ilmoitusvelvollisella tulee lisäksi olla omaan toimintaansa soveltuvia toimintaohjeita asiakkaiden tuntemista koskevista menettelyistä sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvästä selonteko- ja ilmoitusvelvollisuuden noudattamisesta.

35 § Rahanpesun selvittelykeskus ja sen tehtävät

Keskusrikospoliisissa on rahanpesun selvittelykeskus, jonka tehtävänä on:

- 1) rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen ja selvittäminen;
- 2) viranomaisten välisen yhteistyön edistäminen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjunnassa;
- 3) yhteistyö ja tietojenvaihto rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä huolehtivien vieraan valtion viranomaisten ja kansainvälisten järjestöjen kanssa;
- 4) yhteistyö ilmoitusvelvollisten kanssa;
- 5) palautteen antaminen 23 ja 24 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten vaikutuksista;
- 6) tilaston pitäminen 23 ja 24 §:n nojalla saatujen ilmoitusten ja 26 §:n nojalla tehtyjen liiketoimien keskeytysten lukumäärästä.

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisellä ja selvittämisellä tarkoitetaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen epäilyihin liittyvien ilmoitusten vastaanottamista, tallettamista ja selvittämistä sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen ja sen rikoksen tutkimista, jolla rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen kohteena oleva omaisuus tai rikoshyöty on saatu.

Keskusrikospoliisiin tulee antaa vuosittain sisäasiainministeriölle selvitys rahanpesun selvittelykeskuksen toiminnasta, 23 ja 24 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten ja määräysten pidättyä suorittamasta liiketoimia lukumäärästä sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen vastaisen toiminnan yleisestä edistymisestä Suomessa.

36 § Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä ja selvittämistä koskeva rekisteri

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä ja selvittämistä varten on rahanpesun selvittelykeskuksen käyttöön tarkoitettu pysyvä automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettävä henkilörekisteri. Rekisterinpitäjä on selvittelykeskus.

Rekisteri voi sisältää 35 §:ssä säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja ja saatuja sekä 37 §:n nojalla saatuja tarpeellisia tietoja ja asiakirjoja.

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä ja selvittämistä koskevaa rekisteriä saavat käyttää vain rahanpesun selvittelykeskuksen henkilöstöön kuuluvat. Tietoja saa käyttää ja luovuttaa vain rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi ja selvittämiseksi.

Henkilöllisyyttä koskevista tiedoista saadaan tallettaa täydellinen nimi, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta sekä henkilön matkustusasiakirjan tiedot.

Rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta rekisterin tietoihin. Tietosuojavaltuutettu voi rekisteröidyn pyynnöstä tarkastaa rekisteröityä koskevien tietojen lainmukaisuuden.

Tiedot poistetaan rekisteristä kymmenen vuoden kuluttua viimeisen rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen epäilyä koskevan merkinnän tekemisestä.

Poliisin henkilörekistereistä säädetään muutoin henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetussa laissa (761/2003).

37 § Rahanpesun selvittelykeskuksen oikeus saada, käyttää ja luovuttaa tietoa

Rahanpesun selvittelykeskuksella on oikeus saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitamaan asetetulta yhteisöltä sekä ilmoitusvelvollisilta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisessä ja selvittämisessä tarvittavat tiedot ja asiakirjat maksutta sen estämättä, mitä liike- ja ammattisalaisuutta tai yksilön, yhteisön tai säätiön taloudellisia olosuhteita tai taloudellista asemaa koskevien tietojen salassapidosta säädetään.

Päätöksen 1 momentissa tarkoitettujen salassa pidettävien tietojen hankkimisesta tekee selvittelykeskuksessa työskentelevä päällystään kuuluva poliisimies.

Selvittelykeskuksella on oikeus saada maksutta yksityiseltä yhteisöltä, säätiöltä ja henkilöltä selvittelykeskuksessa työskentelevän päällystään kuuluvan poliisimiehen kirjallisesta pyynnöstä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisessä ja selvittämisessä tarvittavat tarpeelliset tiedot yhteisön jäsentä, tilin-

tarkastajaa, säästökassatarkastajaa, hallituksen jäsentä tai työntekijää velvoittavan salassapitovelvollisuuden estämättä.

Saatuja tietoja saa käyttää ja luovuttaa vain rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi ja selvittämiseksi.

38 § Eräitä viranomaisia koskeva yleinen huolehtimisvelvoite ja rahanpesun selvittelykeskuksen määräys varojen pidättämisestä

Tulli-, rajavartio-, vero- ja ulosottoviranomaisen sekä konkurssiasiamiehen on huolehdittava siitä, että sen toiminnassa kiinnitetään huomiota rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen ja selvittämiseen sekä tehtäviensä hoidon yhteydessä ilmi tulleiden epäilyttävien liiketoimien tai terrorismin rahoittamisen epäilyn ilmoittamiseen rahanpesun selvittelykeskukselle.

Rahanpesun selvittelykeskuksessa työskentelevä päällystöön kuuluva poliisimies voi antaa tulliviranomaiselle täytäntöön pantavaksi määräyksen pidättää tullitoimenpiteen ja rajavartioviranomaiselle määräyksen pidättää rajatarkastuksen tai rajavalvonnan yhteydessä tavatut varat enintään viiden arkipäivän ajaksi, jos tällainen toimenpide on tarpeen rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen estämiseksi tai selvittämiseksi. Tässä pykälässä tarkoitettuihin arkipäiviin ei lasketa lauantaita. Pidätettävillä varoilla tarkoitetaan yhteisön alueelle tuotavan ja sieltä vietävän käteisrahan valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1889/2005 2 artiklassa määritellyjä käteisvaroja.

Tulli- ja rajavartioviranomaisen tehtävistä esitutkintaviranomaisena säädetään erikseen.

39 § Vahingonkorvausvelvollisuus

Ilmoitusvelvollinen on velvollinen korvaamaan taloudellisen vahingon, joka asiakkaalle on aiheutunut liiketoimen selvittämisestä, epäilyttävästä liiketoimesta ilmoittamisesta taikka liiketoimen keskeyttämisestä tai liiketoimesta kieltäytymisestä vain, jos ilmoitusvelvollinen ei ole noudattanut sellaista huolellisuutta, jota häneltä olosuhteet huomioon ottaen voidaan kohtuudella vaatia.

Vahingonkorvauksen sovittelusta ja korvausvastuun jakaantumisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken on voimassa, mitä vahingonkorvauslain (412/1974) 2 ja 6 luvussa säädetään.

40 § Tuntemisvelvollisuuden rikkominen

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo 6–9 tai 17–21 §:ssä säädetyn velvollisuuden asiakkaiden tuntemisesta tai 10 §:ssä säädetyn velvollisuuden asiakkaan tuntemistietojen säilyttämisestä, on tuomittava *tuntemisvelvollisuuden rikkomisesta* sakkoon, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

41 § Rekisteröintirikkomus

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

- 1) laiminlyö 27 tai 28 §:ssä säädetyn rekisteröitymisvelvollisuuden,
- 2) jatkaa edelleen rekisteröinnin yhteydessä kielletyn toiminnan harjoittamista tai
- 3) rekisteristä poistettuna jatkaa toimintaansa

on tuomittava *rekisteröintirikkomuksesta* sakkoon, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

Sitä, joka rikkoo 33 §:n nojalla määrättyä, uhkasakolla tehostettua kieltoa tai kehotusta, ei voida tuomita rangaistukseen samasta teosta.

42 § Rahanpesun ilmoitusrikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta jättää tekemättä 23 tai 24 §:n mukaisen ilmoituksen, vastoin 25 §:ssä säädettyä kieltoa paljastaa tällaisen ilmoituksen tekemisen taikka jättää täyttämättä 9 §:n 3 momentissa säädetyn selonottovelvollisuutensa eikä sen vuoksi havaitse 23 tai 24 §:ssä tarkoitetun ilmoitusvelvollisuutensa olemassaoloa, on tuomittava *rahanpesun ilmoitusrikkomuksesta* sakkoon.

43 § Maksupalvelurikkomus

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta rikkoo

- 1) maksajan tiedot -asetuksen 5–7, 11 tai 12 artiklan taikka 13 artiklan 5 kohdan säännöksiä maksajan tietojen toimittamisesta, säilymisestä ja säilyttämisestä,
- 2) maksajan tiedot -asetuksen 8 artiklan säännöksiä maksajaa koskevien tietojen puutteellisuuden havaitsemisesta,
- 3) maksajan tiedot -asetuksen 9 tai 10 artiklan taikka 13 artiklan 2–4 kohdan säännöksiä maksajaa koskevien puutteellisten tai epätäydellisten tietojen johdosta suoritettavista toimenpiteistä taikka
- 4) maksajan tiedot -asetuksen 14 artiklan säännöksiä yhteistyövelvoitteista,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *maksupalvelurikkomuksesta* sakkoon.

44 § Muutoksenhaku Etelä-Suomen lääninhallituksen tekemään päätökseen

Etelä-Suomen lääninhallituksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Edellä 30 §:ssä tarkoitettua päätöstä rekisteristä poistamisesta ja 33 §:ssä tarkoitettua päätöstä toimintakiellosta on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen muuta määrää.

45 § Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2008.

Tällä lailla kumotaan rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä 30 päivänä tammikuuta 1998 annettu laki (68/1998) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

46 § Siirtymäsäännökset

Tätä lakia sovelletaan myös ennen tämän lain voimaantuloa alkaneeseen asiakassuhteeseen. Tällaisessa asiakassuhteessa voidaan noudattaa 2 luvussa säädettyjä asiakkaan tuntemista koskevia toimia 6 §:n 3 momentissa tarkoitettulla tavalla riskiperusteiseen arviointiin pohjautuen. Ilmoitusvelvollisen on saatettava 6 §:n 3 momentissa tarkoitettua riskienhallintaa koskevat menetelmät tämän lain mukaisiksi 12 kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Joka tämän lain voimaan tullessa harjoittaa tämän lain mukaista rekisteröintiä edellyttävää toimintaa ja joka on tehnyt 27 tai 28 §:ssä tarkoitettua rekisteröintihakemuksen kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta, saa jatkaa toimintaansa ilman rekisteröintiä, kunnes rekisteröintiä koskeva asia on ratkaistu.

HE 25/2008, HaVM 8/2008, EV 77/2008

Muutossäädösten voimaantulo ja soveltaminen:

19.12.2008/918:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

HE 66/2008, TaVM 20/2008, EV 109/2008